

Annemieke Alberts – *Framing the Landscape*

Op het eerste gezicht lijkt Annemieke Alberts (1963) haar solotentoonstelling *Framing the Landscape* een naam te hebben gegeven die precies samenvat waar het om gaat. Een kader om landschappen. Maar om wat voor landschappen gaat het hier? Alberts zet de term landschap namelijk naar haar hand. Ze putte inspiratie uit het werk van Jacob van Ruisdael, die doorgaans ook geen bestaande landschappen schilderde. *Framing the Landscape* toont geen binnenstedelijke omgevingen zoals we die kennen uit eerder werk van Alberts, maar landschappen aan de rafelranden van de stad. Maar het zijn vooral landschappen die een mentale toestand weergeven.

Annemieke Alberts volgde de lerarenopleiding tekenen in Amsterdam. Haar deelname aan de Zomerexpositie 2011 in het GEM Den Haag, waar zij de juryprijs won, betekende haar doorbraak bij het grote publiek. *Framing the Landscape* is haar vierde solotentoonstelling bij Galerie Roger Katwijk.

The Announcement

Wanneer je naar *The Announcement* kijkt, kun je de indruk krijgen dat je voor een werk uit de serie *(Be)spiegelingen* (2009- ?) staat. De dun aangebrachte verf en de weggeschuurde delen geven de voorstelling van een heilig weideland een enorme snelheid. Alsof je als kijker uit het raam staart van een voorbijrazende trein. Dat idee wordt nog versterkt door het parallellogram waarop de witte verf juist dik is aangebracht; het lijkt licht te weerkaatsen waardoor je op die plek alleen de weerkaatsing kan zien.

Dat blijkt niet het geval te zijn. Het parallellogram uit *The Announcement* is dan ook geen letterlijke weerspiegeling van licht, zoals Alberts dat vroeger wel deed. Het is veel meer een compositorisch element dat ook een droomachtige staat weergeeft.

Hoewel Alberts de eerste is om toe te geven dat haar werk zich geleidelijk ontwikkelt - "Ik maak geen grote stappen. Ik schuif hooguit op" -, is er ten opzichte van haar voorlaatste solotentoonstelling *Nomos* (2016) veel veranderd. Ze verruilde de interieurs die bij *Nomos* centraal stonden weer voor landschappen en koos voor onbestemd, vaak braakliggend terrein in plaats van een binnenstedelijke omgeving met veel glas en inkijkjes.

Everything in its right place

Alberts werkt seriematig en weet pas op een bepaald moment wat het thema van de serie is waaraan ze werkt. Dat wil niet zeggen dat zodra het thema duidelijk is, alle werken als bij toverslag klaar zijn. Alberts is naar eigen zeggen een twijfelaar die het maakproces graag met het publiek deelt. Ze poetst en schuurt de verf weg als die naar haar idee niet werkt en gaat daar net zolang mee door dat je op sommige plekken het linnen weer zichtbaar wordt. 'Als een werk nog wringt, dan communiceert het niet. Ook niet met het publiek. Soms zijn de aanpassingen die ik dan nog moet doen minimaal, maar tot die tijd is het niet af.'

Alberts vergelijkt haar werkwijze met goede muziek. 'Wanneer muziek goed is gecomponeerd en alle elementen op een goede plek staan, werkt het stuk ongeacht het genre.' Als voorbeeld en inspiratie noemt ze de Britse band Radiohead. De band verruilde

rond de eeuwwisseling hun succesvolle rockgeluid voor een elektronischer benadering. Een benadering die te plaatsen is wanneer je de thema's die band behandelt in ogenschouw neemt; introspectieve thema's als mentale gesteldheid, pleinvrees en angstdromen. Maar het was ook een keuze die veel liefhebbers niet meteen konden waarderen. Dat gold ook voor Alberts. Toen ze een concert van de band bezocht, viel echter alles op zijn plek en begreep ze dat het niet uitmaakte met welk instrument de muziek werd gemaakt, maar dat de compositie moest kloppen.

Into the Wild

Dat de compositie leidend is voor Alberts, blijkt ook uit het werk *Into the Wild*. Het doek bestond al, alleen wist Alberts niet hoe ze de compositie moest afronden. In haar atelier kijkt ze uit over een voormalig woonwagenkamp, waar ook het witte gebouwtje staat. Dat bleek goed te werken in de compositie. De rommel voor het huisje en de schaduw die op de witte façade valt, geven je het gevoel dat het een plek is waar je liever niet komt.

Aan de linkerzijde van het doek zie je een ruitvorm. Dat lijkt een schematische weergave van een zadeldak, maar de rest van het huis ontbreekt. Net als het parallellogram heeft Alberts ook dit element toegevoegd om de compositie optimaal te laten functioneren. Dat geldt ook voor de lijnen in het bovenste deel van het doek. Wat ze er doen is onduidelijk, maar ze verstevigen de compositie weldegelijk. Het zijn deze onvoltooide elementen, samen met de geschuurde en overgeschilderde stukken, die de werken van *Framing the Landscape* hun dromerige sfeer en introspectieve kwaliteit geven. Deze gelaagdheid zorgt er ook voor dat je telkens weer iets nieuws kan zien, want 'soms is de realiteit alleen niet interessant genoeg'.

Little Paradise

Een andere rode draad in het werk van Alberts komt naar voren in *Little Paradise*, waarop een volkstuin met in de achtergrond een vlaggenstok te zien is. Het cliché wil dat Nederland een aangeharkte tuin is in de ogen van veel toeristen. 'Zelf ervaar je dat niet zo, totdat je het ziet.' Alberts verbaasde zich over de aangeharkte stadstuinjes bij haar in de buurt. 'Zelfs voor dergelijke kleine tuintjes wordt al een tuinarchitect ingeschakeld.'

Zo'n perfect aangeharkte tuin geeft de eigenaren een gevoel van orde, controle en veiligheid, denkt Alberts, maar roept bij haar een zeker verzet op tegen de norm of het systeem. Zo'n opgelegde norm geeft je al snel het gevoel er niet in te passen. In haar werk zie je dit verzet terug in het poetsen en schuren. 'Ik gebruik graag heldere lijnen en vlakverdelingen, maar als het te duidelijk wordt, grijp ik in en ga ik schuren.'

Framing the Landscape is nog tot en met 4 mei te zien bij Galerie Roger Katwijk

Tekst: Wouter van den Eijkel